

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИН ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
ННІМВ ім. Б. Д. Гаврилишина
Ірина ІВАЦУК

“ ” 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи
Віктор

ОСТРОВЕРХОВ

“ ” 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни “Теорія міжнародних конфліктів”

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 29 “Міжнародні відносини”

спеціальність – 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії”

освітньо-професійна програма – “Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії”

кафедра міжнародних відносин та дипломатії

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	3	5	28	28	3	8	83	150	-	5

31.08.2023

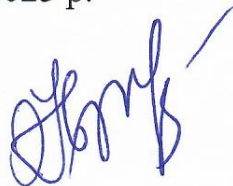
Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 29 “Міжнародні відносини” спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26.05.2021 р.)

Робочу програму склала доцент, канд. юрид. наук, доцент кафедри міжнародних відносин та дипломатії **Яремко Оксана Михайлівна**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин та дипломатії, протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри міжнародних відносин та дипломатії, д-р екон. наук, професор

Оксана ТУЛАЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”, протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності,
д-р іст. наук, професор

Ігор ДАЦКІВ

Гарант ОП “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”,
д-р іст. наук, професор

Ігор ДАЦКІВ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “Теорія міжнародних конфліктів”

1. Опис дисципліни “Теорія міжнародних конфліктів”

Дисципліна “Теорія міжнародних конфліктів”	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 29 “Міжнародні відносини”	Статус дисципліни обов’язкова дисципліна Мова навчання Українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”	Рік підготовки: – 3 Семестр: – 5
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: – 28 год. Практичні роботи: – 28 год.
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: – 83 год. Тренінг, КПЗ - 8 год. Індивідуальна робота – 3 год.
Тижневих годин: Денна форма навчання 5 семестр – 10 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни “Теорія міжнародних конфліктів”

2.1. Мета вивчення дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни “Теорія міжнародних конфліктів” є формування системи знань про основні теоретичні аспекти та концептуальні підходи щодо міжнародних конфліктів, специфіку окремих їхніх типів і видів, переваги та недоліки конкретних форм, методів та засобів врегулювання міжнародних конфліктів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни. Основними завданнями вивчення дисципліни “Теорія міжнародних конфліктів” є: аналіз основних етапів еволюції підходів до міжнародного конфлікту та виокремлення на цих проміжках основних концепцій; формування сучасних наукових уявлень про причину, сутність, класифікації, типологію, функції, учасників міжнародних конфліктів; динаміку та механізми виникнення міжнародних конфліктів; особливості запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів; роль міжнародних організацій у запобіганні та врегулюванні міжнародних конфліктів; тощо.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни “Теорія міжнародних конфліктів”:

- СК2.Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах,

зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

- СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни. Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки “Теорія міжнародних конфліктів” тісно взаємодіє з такими дисциплінами, як: “Міжнародні відносини та світова політика”, “Організація суспільних комунікацій”.

2.5. Результати навчання:

- РН02. знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів;

- РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.

- РН 16. розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

3. Програма дисципліни “Теорія міжнародних конфліктів”

Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи міжнародних конфліктів»

Тема 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів»

Поняття, мета, завдання і результати вивчення навчальної дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів». Особливості і структура курсу початкової дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів». Методологія дослідження міжнародних конфліктів. Знання, що необхідні в дослідженні проблем конфліктів у міжнародних відносинах. Роль навчальної дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів».

Тема 2. Політико-правові аспекти міжнародних конфліктів крізь призму системності в міжнародних відносинах

Теорії міжнародних відносин на природу та місце конфліктів у міжнародних відносинах (політичного реалізму, політичного ідеалізму, марксистський підхід, концепція американського політолога Ф. Фукуяма, концепція зіткнення цивілізацій американського політолога С. Гантінгтона та ін.). Вплив структури системи міжнародних відносин на характер та інтенсивність міжнародних конфліктів (ідеальні типи міжнародних систем Йохана Галтунга; типологія міжнародних систем американського політолога Мортон Каплана; неореалістичний напрямок). Правові аспекти регулювання міжнародних відносин (функції міжнародного права; принципи міжнародного права; мирні способи залагоджування конфліктів).

Тема 3. Поняття конфлікту: визначення та характеристика. Специфіка міжнародного конфлікту. Підходи до аналізу міжнародних конфліктів

Конфлікт як соціальна реальність. Конфлікт та суспільне середовище. Конфлікт як невід'ємна частина соціальної системи. Конфлікт та криза. Поняття міжнародного конфлікту / міжнародної кризи. Специфіка цих явищ порівняно із загальним поняттям конфлікту.

Поняття та основні риси аналізу міжнародних конфліктів. Рівні аналізу. Основні цілі та вихідні точки аналізу міжнародних конфліктів. Геополітичний, економічний, соціальний та соціокультурний аналіз ситуації міжнародної безпеки в контексті міжнародного конфлікту.

Тема 4. Поняття, функції, класифікація та типологія міжнародних конфліктів

Основні концептуальні підходи до визначення міжнародного конфлікту. Проблеми дефініювання міжнародних конфліктів. Функції міжнародних конфліктів: конструктивні та деструктивні. Типологія міжнародних конфліктів: критерії та підходи.

Класифікація та типологія міжнародних конфліктів. Основні категорії міжнародних конфліктів: конфлікти, зумовлені проблематикою ідентичності та самовизначення; конфлікти, що обумовлені суто економічними причинами; безпосередньо політичні конфлікти. Конфлікти, зумовлені проблемами релігійного та етнополітичного характеру, їхня специфіка. Основні актори міжнародних конфліктів та їхні інтереси. Системні, міждержавні, та внутрішньополітичні конфлікти: їхнє переплетіння та взаємодія.

Тема 5. Структурно-динамічні складники міжнародного конфлікту

Проблема структурно-динамічних складників міжнародного конфлікту. Загальна характеристика елементів структури міжнародного конфлікту. Об'єкт та предмет міжнародного конфлікту. Учасники міжнародного конфлікту та їх характеристика. Причини (об'єктивні та суб'єктивні) та джерела міжнародного конфлікту. Деструктивні та конструктивні наслідки міжнародних конфліктів. Фізичне та соціальне середовище міжнародних конфліктів.

Змістовий модуль 2. «Управління міжнародними конфліктами»

Тема 6. Динаміка та механізми виникнення міжнародних конфліктів

Загальна схема динаміки конфлікту. Основні фази / стадії розвитку міжнародного конфлікту. Теорії механізмів виникнення конфліктів.

Тема 7. Міжнародний конфлікт як форма поведінки

Визначення поняття конфліктна поведінка. Стратегія конфліктної поведінки. Фактори, що впливають на вибір конфліктної поведінки. Основні тактики конфліктної поведінки. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального

протистояння до глобального суперництва.

Тема 8. Запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів

Запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів. Основні механізми (превентивна дипломатія, посередництво, колективна безпека, санкції, військове втручання та інші). Переговори як засіб розв'язання конфліктів. Арбітраж. Третя сторона. Роль міжнародних урядових та неурядових організацій. Роль співпраці у врегулюванні міжнародних конфліктів. Типи міжнародного співробітництва в конфлікті. Миротворча діяльність.

Тема 9. Роль міжнародних організацій у запобіганні та врегулюванні міжнародним конфліктам

Право на війну і право війни і анархічна структура міжнародних відносин. Юридична заборона війни як інструменту світової політики (поч. XX ст.). Статут ООН і право на самооборону. ООН як ключовий наддержавний актор у сфері врегулювання відповідних конфліктних ситуацій. Збройні сили ООН. Сучасне гуманітарне право.

Специфіка ролі НАТО як суб'єкта регіональних та надрегіональних миротворчих операцій. Роль ОБСЄ у моніторингу та врегулюванні міжнародних конфліктів. Європейський Союз та його Спільна зовнішня політика та політика безпеки в контексті міжнародного кризового менеджменту.

Тема 10. Міжнародні конфлікти XXI століття

Особливості конфліктів на початку XXI ст. Конфлікт на Балканах. Конфлікти на території Грузії. Російська інтервенція проти України. Геополітичні інтереси учасників сирійського конфлікту. Загальне наростання міжнародної нестабільності.

4. Структура залікового кредиту дисципліни “Теорія міжнародних конфліктів”

	Кількість годин					
	Лекції	Практич-ні заняття	Самостій-на робота	Індиві-дуальна робота	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи міжнародних конфліктів»						
Тема 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів»	2	2	8	-	4	Групові завдання
Тема 2. Політико-правові аспекти міжнародних конфліктів крізь призму системності в міжнародних відносинах	2	2	8	-		
Тема 3. Поняття конфлікту: визначення та характеристика. Специфіка міжнародного конфлікту. Підходи до аналізу міжнародних конфліктів	2	2	8	-		Пот. оп.
Тема 4. Поняття, функції, класифікація та типологія міжнародних конфліктів	2	2	8	-		Групові завдання
Тема 5. Структурно-динамічні складники міжнародного конфлікту	2	2	9	-		Групові завдання
Змістовий модуль 2. «Управління міжнародними конфліктами»						
Тема 6. Динаміка та механізми виникнення міжнародних конфліктів	4	4	8	-	4	Пот. оп.
Тема 7. Міжнародний конфлікт як форма поведінки	2	2	8	-		Групові завдання
Тема 8. Запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів	4	4	8	3		Групові завдання
Тема 9. Роль міжнародних організацій у запобіганні та врегулюванні міжнародним конфліктам	4	4	9	-		Пот. оп.
Тема 10. Міжнародні конфлікти 21 століття	4	4	9	-		Групові завдання
Разом	28	28	83	3	8	-

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Теорія міжнародних відносин»

Практичне заняття № 1

Тема. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів».

Мета: розглянути загальну характеристику навчальної дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів»

Питання для обговорення:

1. Поняття, мета, завдання і результати вивчення навчальної дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів».

2. Особливості і структура курсу початкової дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів».

3. Методологія дослідження міжнародних конфліктів.

4. Знання, що необхідні в дослідженні проблем конфліктів у міжнародних відносинах.

5. Роль навчальної дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів».

Практичне заняття № 2

Тема. Політико-правові аспекти міжнародних конфліктів крізь призму системності в міжнародних відносинах

Мета: вивчити політико-правові аспекти міжнародних конфліктів крізь призму системності в міжнародних відносинах

Питання для обговорення:

1. Теорії міжнародних відносин на природу та місце конфліктів у міжнародних відносинах.

2. Вплив структури системи міжнародних відносин на характер та інтенсивність міжнародних конфліктів.

3. Правові аспекти регулювання міжнародних відносин (функції міжнародного права; принципи міжнародного права; мирні способи залагоджування конфліктів).

Практичне заняття № 3

Тема. Поняття конфлікту: визначення та характеристика. Специфіка міжнародного конфлікту. Підходи до аналізу міжнародних конфліктів

Мета: вивчити визначення та характеристику поняття конфлікту, специфіку міжнародного конфлікту, підходи до аналізу міжнародних конфліктів

Питання для обговорення:

1. Поняття конфлікту: визначення і характеристика. Конфлікт та криза.

2. Поняття міжнародного конфлікту / міжнародної кризи, їх специфіка порівняно із загальним поняттям конфлікту.

3. Поняття, основні риси та рівні аналізу міжнародних конфліктів.

4. Основні цілі та вихідні точки аналізу міжнародних конфліктів.

Практичне заняття № 4

Тема. Поняття, функції, класифікація та типологія міжнародних конфліктів

Мета: засвоїти поняття, функції, класифікацію та типологію міжнародних конфліктів

Питання для обговорення:

1. Основні концептуальні підходи до визначення міжнародного конфлікту. Проблеми дефініювання міжнародних конфліктів.
2. Функції міжнародних конфліктів: конструктивні та деструктивні.
3. Основні критерії та підходи щодо типології та класифікації міжнародних конфліктів.
4. Загальна характеристика окремих типів міжнародних конфліктів.

Практичне заняття № 5

Тема. Структурно-динамічні складники міжнародного конфлікту

Мета: знати структурно-динамічні складники міжнародного конфлікту

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика елементів структури міжнародного конфлікту.
2. Об'єкт та предмет міжнародного конфлікту.
3. Учасники міжнародного конфлікту та їх характеристика.
4. Причини (об'єктивні та суб'єктивні) та джерела міжнародного конфлікту.
5. Деструктивні та конструктивні наслідки міжнародних конфліктів.
6. Фізичне та соціальне середовище міжнародних конфліктів.

Змістовий модуль 2. «Управління міжнародними конфліктами»

Практичні заняття № 6-7

Тема. Динаміка та механізми виникнення міжнародних конфліктів

Мета: розглянути динаміку та механізми виникнення міжнародних конфліктів

Питання для обговорення:

1. Загальна схема динаміки конфлікту.
2. Основні фази / стадії розвитку міжнародного конфлікту.
3. Теорії механізмів виникнення конфліктів.

Практичне заняття № 8

Тема. Міжнародний конфлікт як форма поведінки

Мета: вивчити міжнародний конфлікт як форму поведінки

Питання для обговорення:

1. Визначення поняття конфліктна поведінка.
2. Стратегія конфліктної поведінки.
3. Фактори, що впливають на вибір конфліктної поведінки.
4. Основні тактики конфліктної поведінки.
5. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва.

Практичне заняття № 9-10

Тема. Запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів

Мета: знати про запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів

Питання для обговорення:

1. Запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів.
2. Основні механізми запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів (превентивна дипломатія, посередництво, колективна безпека, санкції, військове втручання та інші).
3. Переговори як засіб розв'язання міжнародних конфліктів.
4. Арбітраж.
5. Третя сторона.
6. Роль міжнародних урядових та неурядових організацій.
7. Роль співпраці у врегулюванні міжнародних конфліктів. Типи міжнародного співробітництва в конфлікті. Миротворча діяльність.

Практичне заняття № 11-12

Тема. Роль міжнародних організацій у запобіганні та врегулюванні міжнародним конфліктам

Мета: розглянути роль міжнародних організацій у запобіганні та врегулюванні міжнародним конфліктам

Питання для обговорення:

1. Право на війну і право війни і анархічна структура міжнародних відносин. Юридична заборона війни як інструменту світової політики (поч. ХХ ст.).
2. ООН як ключовий наддержавний актор у сфері врегулювання відповідних конфліктних ситуацій. Збройні сили ООН.
3. Специфіка ролі НАТО як суб'єкта регіональних та надрегіональних миротворчих операцій.
4. Роль ОБСЄ у моніторингу та врегулюванні міжнародних конфліктів.
5. Європейський Союз та його Спільна зовнішня політика та політика безпеки в контексті міжнародного кризового менеджменту.

Практичне заняття № 13-14

Тема. Міжнародні конфлікти 21 століття

Мета: розглянути особливості сучасних міжнародних конфліктів

Питання для обговорення:

1. «Арабська весна» як чинник трансформації динаміки міжнародного конфлікту на Близькому Сході.
2. Євромайдан та російська інтервенція проти України.
3. Сирійський конфлікт та втручання основних геополітичних суб'єктів у його проходження.
4. Загальне наростання міжнародної нестабільності.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання Тема КПЗ: «Ефективні методи подолання міжнародних конфліктів». Варіанти КПЗ з дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів»:

1. “Третя сторона” в урегулюванні конфлікту (на конкретному прикладі).
2. Арабо-ізраїльський конфлікт: оцінки українських політологів
3. Взаємозв’язок внутрішньополітичних і міжнароднополітичних конфліктів.
4. Взаємозв’язок насильства й конфліктів на світовій арені.
5. Детермінація конфліктів в умовах глобального розвитку.
6. Дипломатія й урегулювання конфліктів на світовій арені (на конкретному прикладі).
7. Інформаційна складова сучасних конфліктів.
8. Карибська криза 1962 р. та її уроки для сьогодення.
9. Східна стратагемна модель ведення переговорів.
10. Вплив глобалізаційних процесів на ведення переговорів.
11. Переговори із західними партнерами: особливості національних стилів.
12. Переговори із незахідними партнерами: основні національні стилі.
13. Національні особливості просторового розташування співрозмовників.
14. Особливості спілкування з іноземними партнерами.
15. Китайський національний стиль ведення переговорів.
16. Арабська національний стиль ведення переговорів.
17. Загальна характеристика східної культури переговорів.
18. Західна і східна культура переговорів: порівняльний аналіз.
19. Розвиток західної культури. Художні стилі європейської культури.
20. Культура і техніка спілкування в процесі міжнародних переговорів.
21. Конфлікт і стабільність у даному регіоні (на конкретному прикладі).
22. Конфлікт на Корейському півострові: аналіз виникнення, розвитку, прогнозування перспектив.
23. Регіональні конфлікти: конфліктологічна карта СНД.
24. Регіональні конфлікти: конфліктологічна карта Європи (Азії, Африки, Америки – за вибором студента).
25. Миротворча діяльність України.
26. Міжнародні конфлікти та проблеми зовнішньої політики України.

7. Тренінг з дисципліни

Тематика: Прогнозування, профілактика та попередження міжнародних конфліктів. Теорія і практика вирішення міжнародних конфліктів. Переговорний процес як спосіб вирішення міжнародних конфліктів.

8. Самостійна робота

№	Тематика
1.	Загальна характеристика навчальної дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів»
2.	Політико-правові аспекти міжнародних конфліктів крізь призму системності в міжнародних відносинах
3.	Поняття конфлікту: визначення та характеристика. Специфіка міжнародного конфлікту. Підходи до аналізу міжнародних конфліктів
4.	Поняття, функції, класифікація та типологія міжнародних конфліктів
5.	Структурно-динамічні складники міжнародного конфлікту
6.	Динаміка та механізми виникнення міжнародних конфліктів
7.	Міжнародний конфлікт як форма поведінки
8.	Запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів
9.	Роль міжнародних організацій у запобіганні та врегулюванні міжнародним конфліктам
10.	Міжнародні конфлікти 21 століття

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КППЗ;
- екзамен.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Теорія міжнародних конфліктів» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20%	20%	20%	40%
Усне опитування під час занять (1-5 теми) – 6 балів за тему – макс. 30 балів Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Усне опитування під час занять (6-10 теми) – 6 балів за тему – макс. 30 балів Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Підготовка КППЗ – макс. 40 балів Захист КППЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів Теоретичні питання (2 питання) – по 40 балів, макс. 80 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер заняття
1.	Фліпчарт	1-10
2.	Ноутбук	1-10
3.	Проектор	1-10
4.	Пакет презентаційних матеріалів	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. АБВ. Збройний конфлікт в термінах / Дуцик Д., Черниш В., Вороніна В., Рюче Н., Мороз І., Паперняк О., Калупаха І. ; Київ: Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, 2019. 90 с.

2. Громовенко К. В. Міжнародно-правове регулювання збройних конфліктів : навчально-методичний посібник / К. В. Громовенко, М. В. Грушко, К. В. Мануїлова. Одеса : Вид-во «Юридика», 2023. 132 с.

3. Грідіна І. М. Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфлікту на Сході України: потенції та реалії. Вісник маріупольського державного університету. Серія: історія. Політологія. 2017. Вип. 18. С. 215-224.

4. Ефективне управління конфліктами. Базові навички медіатора [тренінговий комплекс] / В.В. Волосник, А.В. Горіна, І.О. Муратова, В.В. Ланько, В.О. Мельман, С.А. Хасая; за заг. ред. В.О. Мельман. Харків, 2018. 97 с.

5. Єременко Л.В. Конфліктологія: навч. посіб. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. 219 с.

6. Євтушенко І. В. Роль та місце міжнародних організацій у врегулюванні збройного конфлікту на Південному Сході України (нормативно-правовий аспект). Проблеми законності. 2015. Вип. 131. С. 124-132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2015_131_16

7. Іжнін І. І. Міжнародні конфлікти (кінець XIX - перша половина XX століття) : підручник. Львів: Видавництво Львівського університету ім. І. Франка, 2019. 448 с.

8. Кінг Ларрі, Гілберт Білл. Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де. К.: Видавництво: Моноліт-Bizz, 2019.
9. Кінг Патрік. Стратегії та тактики спілкування, або Як знайти спільну мову з кожним / пер. з англ. Маріанни Восковнюк. К.: КНИГОЛАВ, 2017. 128 с.
10. Конгер Д. Мистецтво переконування. К.: Книголав, 2017. 88 с.
11. Кріс Восс, Тал Рез. Ніколи не йдіть на компроміс. Техніка ефективних переговорів. К.: Наш Формат, 2019. 264 с.
12. Ковальова К. І. Міжнародні конфлікти: сутність, причини виникнення, шляхи розв'язання. *Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Географія*. Чернівці, 2018. Вип. №. 795. С. 63-67.
13. Кравченко В. Що важливо знати про конфлікт у Сирії. URL.: <https://dt.ua/international/scho-vazhливо-znati-pro-konflikt-u-siriyi-.htm>.
14. Ледерак Дж. П. Розбудова миру: стале примирення в розділених суспільствах. Київ: Дух і літера, 2019. 250 с.
15. Лікарчук Д. С. Роль міжнародних організацій у врегулюванні зовнішньополітичних конфліктів. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2020. Вип. 5. С. 35-44.
16. Матвійчук Т.Ф. Конфліктологія: навч.-метод. посіб. Львів: Вид-во «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. 76 с.
17. Медведєва О. Р., Лікарчук Д. С. Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів. *Молодий вчений*. 2021. № 4 (92). С. 245-247. URL.: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/536/521>
18. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. *Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 16 грудня 2022 р.)* / Упорядники: Мальський М.З., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2022. 129 с.
19. Партико Н.В. Психологія конфліктів. Львів: В-во Львівська політехніка, 2019. 132 с.
20. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
21. Примуш М. В., Осмолівська А. О. Політико-правові аспекти міжнародних конфліктів крізь призму системності в міжнародних відносинах. *Політичне життя*. 2021. №1. С. 109-114.
22. Світ заморожених конфліктів : головні зіткнення і територіальні суперечки сучасності. URL. : <https://www.rfi.fr/uk/%D0%BC%D1%9>
23. Стамат В. М. Міжнародні конфлікти як прояв глобальних небезпек світу. Глобальні цілі сталого розвитку – безпека світу, соціально-економічні та екологічні прояви, можливості активізації партнерства. URL.: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8278>.
24. Сучасні теорії миру та конфліктів: Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 054 «Соціологія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. :

Багінський А. В. – Електронні текстові дані 1 файл: 146 Кб(йт). Київ : КПШ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 55 с.

25. Сучасні міжнародні конфлікти: від регіонального протистояння до глобального суперництва. *Матеріали міжнародної наукової конференції*. (Львів, 18-19 грудня 2020 р.) / Упорядники : Мальський М. З., Вовк Р. В., Кучик О. С. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 168 с.

26. Як, коли і де працює діалог: практ. посіб. / Гусева К., Проценко Д. К.: В-во Organization for Security and Cooperation in Europe, 2019. 50 с.

27. Onditi F. (2020). *Conflictology: Systems, Institutions, and Mechanisms in Africa*. London: Lexington Books, Rowman & Littlefield, 2020. 496 p.

28. Matthew A. Cronin, Kevin W. Rockmann, Claus W. Langfred. (2020). *Negotiation: Moving From Conflict to Agreement*. SAGE Publications, Incorporated.